

Pétanque på hjemmebane

Dette franske kulespillet kan spilles overalt av både unge og gamle, og det er en forholdsvis enkel sak å anlegge sin egen pétanquebane. Her er anvisningen til hvordan du går fram.

En ekte pétanquebane er på 4 x 15 meter, og det er trolig de færreste som kan avse 60 kvadratmeter av hagen til en bane med internasjonale mål. Men du kan også klare deg med mindre. Banen må imidlertid ikke være mindre enn 2,5 x 13 meter hvis det skal være morsomt å spille det franske kulespillet.

Slik bygger du banen

Velg et sted med både sol og ly, og merk av for banen. Fjern ugras og vekster ned til et spadestikkis dybde, og rett jorda til slik at bunnen er i vater. Dekk bunnen med fiberduk eller svart plast, så slipper du å måtte luke i framtida.

Når du skal velge underlag for banen, fins det flere muligheter. Det avgjørende er derfor hvilken type bane du ønsker å anlegge:

Er du ute etter en lett bane som familie og venner kan

trille kuler på, eller ønsker du en bane som stiller større krav til kasteteknikken?

Den lette banen

kan f.eks. anlegges med et 10–15 cm tykt lag knust stein oppå et tilsvarende lag stabilgrus. Alt sammen må komprimeres med en markvibrator.

Fordelen ved den knuste steinen er at den pakker seg godt fordi kornene ikke er slipt runde slik sandkorn er. Av samme grunn er sand også uegnet til en pétanque-bane. Knust stein medfører heller ikke mye søl.

Stabiliseringsgrus er forholdsvis billig, men har en tendens til å bli litt kattedekasseaktig. Du kan rette på det ved å blande litt leire i grusen.

Den vanskelige banen

må anlegges med et godt lag kult som spilleunderlag. Kult

kan også tilsettes undervegs, etter hvert som steinmelet blir komprimert. Det kan også være nødvendig å reparere banen, særlig på midten, der mye av spillet av helt naturlige årsaker kommer til å foregå. Der kan det være lurt med leirholdig stabilgrus, som er vesentlig sterkere.

Banen bør kantes

Det spiller egentlig ikke noen stor rolle hva slags kantmateriale du bruker langs banen. En flott løsning er å legge brusteinstein eller gatestein rundt hele banen og sette dem i betong. Du må bare huske på at det går med seks til åtte steiner per meter. Det vil si at du trenger 250–300 steiner til en bane med en omkrets på 38 meter (4 x 15 meter). Banen på tegningen er på 3 x 13 meter, altså 32 meter rundt.

En alternativ løsning er å legge vanlig betongstein langs kanten, eller rett og slett støype kantstein i betong, men du kan også bruke gamle telefonstolper og jernbanesviller eller trykkimpregnerte planker boltet sammen til 15 x 15 cm.

Det eneste du ikke kan bruke, er murstein eller porebetong. Disse vil bli "skutt" i stykker i løpet av kort tid.

Fakta om pétanque

Pétanquespillet, som også er kjent under navnet boules, så dagens lys i den lille sørfranske havnebyen La Ciotat, ca. 30 km øst for Marseille, i begynnelsen av 1900-tallet.

Historien forteller om en eldre utøver av "Jeu Provençal" (et eldgammelt kulespill fra Provence på begge sider av den fransk-spanske grensa), som på grunn av problemer med buksene han gikk i, ikke lenger kunne delta i sitt kjære kulespill. Jules le Noir, som mannen hette, fant sammen med en god venn ut hvordan reglene for spillet skulle endres slik at Jules igjen kunne komme til å spille. De gjorde bl.a. banen kortere.

Noen få år seinere, i 1910, ble den første regulære pétanque-turneringen arrangert, og siden har spillet bredt seg til resten av verden. I 1958 ble det internasjonale

TIPS

Det er best å bestille alle materialene på én gang når du skal anlegge en pétanquebane. Det er nemlig dyrt å få kjørt ut materialene, særlig hvis de må fraktes langt.

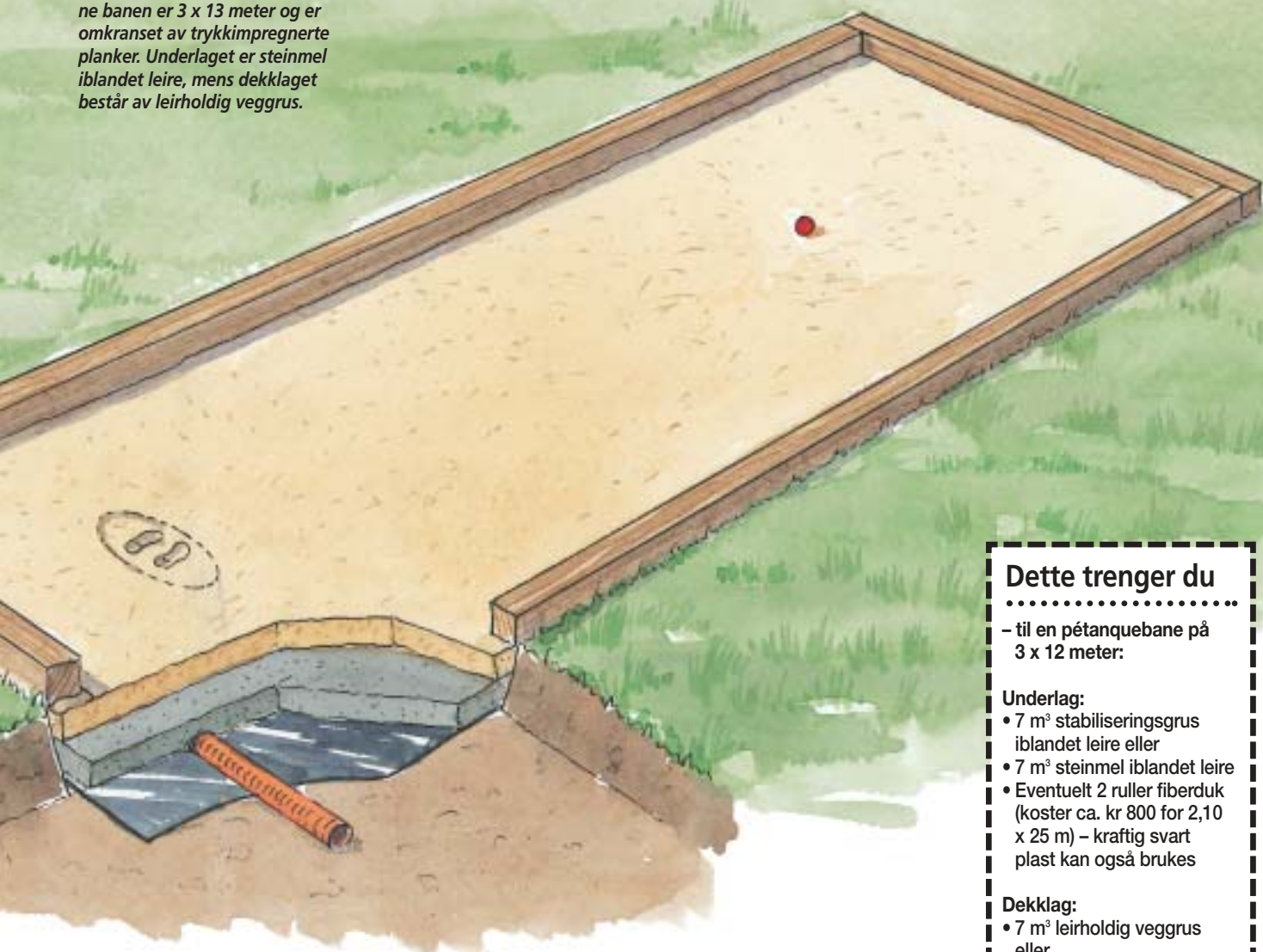
pétanqueforbundet stiftet, og siden har det vært arrangert verdensmesterskap hvert år.

Norges Petanqueforbund ble stiftet i 1984 og administrerer pétanque i Norge. Herrelandslaget deltar i VM åpen klasse hvert år, og damer og juniorer annethvert år. ■

VERDT Å VITE

Reglene for pétanque består av 39 paragrafer, og du finner dem på Norges Petanqueforbunds hjemmeside: <http://home.enter.vg/petanque/>

Størrelsen på en pétanquebane er ikke avgjørende med mindre den skal brukes til konkurranser. Denne banen er 3 x 13 meter og er omkranset av trykkimpregnerte planker. Underlaget er steinmel iblandet leire, mens dekklaget består av leirholdig veggrus.

Reglene i pétanque

1. Deltakerne blir delt inn i to lag, og hver spiller får tre kuler hvis spillet foregår én mot én (tête à tête). Det er også mulig å spille to mot to (doublette) eller tre mot tre (triplette), da har hver spiller henholdsvis tre og to kuler.

2. Ved loddtrekning blir det avgjort hvem som skal begynne.

3. En spiller fra det laget som begynner, tegner en sirkel (diameter 30–50 cm) på banen, cirka én meter fra kanten av banen, og når

man kaster, skal begge beina være plassert i sirkelen.

4. Den første spilleren kaster målkula, også kalt "grisen", mellom 6 og 10 meter ut fra forkanten av sirkelen.

5. En spiller fra "kasterens" lag spiller ut og kaster den første kula.

6. Nå skal en spiller fra lag nr. 2 prøve å komme nærmere "grisen" eller skyve vekk kula til lag nr. 1. Lag nr. 2 fortsetter til de har kula nærmest "grisen".

7. Deretter kaster lag nr. 1 igjen, og omgangen fortsetter til alle kuler er kastet.

8. Bare ett lag kan få poeng i hver omgang, og man teller etter hver omgang. Det laget som ligger nærmest "grisen", får ett poeng for hver kule som ligger nærmere enn motstanderens "beste".

9. Etter hver omgang tegner det vinnende laget en sirkel i grusen, og spillet fortsetter.

10. Kampen er slutt når et av lagene når 13 poeng.

Dette trenger du

– til en pétanquebane på 3 x 12 meter:

Underlag:

- 7 m³ stabiliseringsgrus iblandet leire eller
- 7 m³ steinmel iblandet leire
- Eventuelt 2 ruller fiberduk (koster ca. kr 800 for 2,10 x 25 m) – kraftig svart plast kan også brukes

Dekklag:

- 7 m³ leirholdig veggrus eller
- 7 m³ 5–8 mm pukklag av lysit eller
- 7 m³ 4–11 mm pukklag av granitt

Ramme:

- Ca. 200–250 gatesteiner eller
- 60 meter trykkimpregnert plank, 73 x 148 mm boltet sammen til 146 x 148 mm

Dessuten:

- Markvibrator (døgnleie koster cirka 700 kroner)
- Pétanque-kuler fins i alle prisklasser, fra billige "campingkuler" til 100 kroner for 6–8 stk. og til de dyreste til 400 – 2500 kroner for et sett på tre.